Dosarul nr. 3-2603/2023, 2-23132825-12-3-14092023

HOTĂRÂRE
în numele legii

06 iunie 2024 municipiul Chișinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)

în componenţă:

preşedintele şedinţei, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reprezentantei pârâtului, Eugenia Tutunaru

examinând în şedinţă de judecată publică cauza în procedura contenciosului administrativ la acţiunea depusă de Andrei Stratan împotriva Serviciului Vamal privind anularea actului administrativ,

c o n s t a t ă

La 14 septembrie 2023 Andrei Stratan a inițiat o acțiune de contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal, solicitând anularea ordinului nr. -p din 08 septembrie 2023 emis de directorul Serviciului Vamal Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord, în partea aplicării sancțiunii disciplinare „mustrare aspră” în privința lui Stratan Andrei, inspector superior, post vamal ZEL Bălți, Biroul Vamal Nord. La fel, reclamantul solicită compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul Andrei Stratan indică că în anul 2018 a fost angajat la Biroul Vamal Nord în calitate de inspector vamal, fiind încheiat contractul individual de muncă. Ulterior, prin Ordinul 1133-p din 27 octombrie 2021, a fost promovat la funcţia de inspector superior la postul vamal ZEL Bălţi, Biroul Vamal Nord. În luna septembrie 2022 a fost trecut temporar la Postul Vamal de Frontieră Internaţional (PVFI) Rutier Costeşti, unde activează până în prezent.

În privinţa sa a fost iniţiată ancheta de serviciu de către Direcţia integritate şi supraveghere a Serviciului Vamal, însă, încheierea pe marginea anchetei de serviciu nu i s-a adus la cunoştinţă și nu cunoaşte care au fost circumstanţele stabilite în cadrul anchetei de serviciu care au stat la baza sancţionării sale.

Astfel, la 11 septembrie 2023 a luat cunoştinţă cu ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 emis de directorul Serviciului Vamal, Igor Talmazan, prin care i-a fost aplicată în mod ilegal sancţiunea de mustrare aspră.

Reclamantul consideră că procedura disciplinară efectuată în privinţa sa a fost una viciată de mai multe neajunsuri. În primul, rând fiind vorba de efectuarea unilaterală şi incompletă a procedurii disciplinare, fără a cerceta multiaspectual circumstanţele speţei.

Menționează reclamantul că la emiterea actului administrativ individual aurtoritatea publică pârâtă urma să se conformeze normelor Codului administrativ.

Potrivit art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În conformitate cu art. 118 alin. alin. (l)-(3) Cod administrativ, (1) motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la arşumentele expuse în cadrul audierii.

(2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investisaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

(3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Reclamantul indică că în ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 lipseşte motivarea referitoare la circumstanţele constatate şi prevederile legale din care să se constate că încălcarea imputată lui constituie abatere disciplinară gravă conform prevederilor legale, iar lipsa motivării complete condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare nu trebuie să se rezume la indicarea unor norme de drept, angajatorul având obligaţia de a raporta circumstanţele de fapt la normele de drept invocate.

Pârâtul Serviciul Vamal la 03 noiembrie 2023 a depus referință la acțiunea inițiată de Andrei Stratan, solicitând declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă.

Întru susținerea poziției procesuale, autoritatea publică pârâtă indică că, în temeiul art. 211 alin. (1) lit. e) și f) Cod adminstrativ, în cererea de chemare în judecată se indică pretențiile reclamantului, precum și circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, iar în cererea de chemare în judecată reclamantul invocă doar un aspect de ilegalitate al actului administrativ contestat, și anume, că ordinul de sancționare nu a fost motivat.

Autoritatea publică pârâtă indică că la data de 24 octombrie 2023, prin ordinul directorului Serviciului Vamal Cu privire la modificarea ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023 a fost modificat ordinul contestat de reclamant, cu includerea motivării în ordinea stabilită de Lege.

În conformitate cu art. 123 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, o încălcare a prevederilor de formă și procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci când motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică.

Alin. (2) din același articol prevede că acțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi recuperate până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță.

Mai indică că temei de emitere a ordinului contestat a constituit admiterea de către reclamant a încălcării atribuţiilor de serviciu în cadrul supunerii controlului vamal a unui autocar de rută neregulată, a cărui şofer la intrarea în Republica Moldova urma să introducă o cantitate de cca 10 kg de caviar, contrar cadrului legal în vigoare. În consecinţă, a fost dispusă efectuarea unei anchete de serviciu pe caz, pentru stabilirea tuturor circumstanţelor, soldată cu constatarea abaterii disciplinare şi aplicarea sancţiunii în privinţa funcţionarului vamal anchetat.

În fapt, indică Serviciul Vamal că a examinat materialele anchetei de serviciu iniţiate, în baza Ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 281-O din 18 mai 2023, cu privire la acţiunile pretins ilegale admise de către funcţionarii vamali ai Biroului Vamal Nord, Andrei Stratan şi Marin Aramă în exercitarea atribuţiilor de serviciu.

Astfel, la data de 11 iulie 2023 funcţionarii Direcţiei integritate şi supraveghere, efectuând control inopinat în Postul Vamal Costeşti, în vederea stabilirii şi verificării modului de exercitare a atribuţiilor de serviciu şi în vederea monitorizării modului de interacţiune a funcţionarilor vamali cu persoanele ce traversează frontiera de stat. În consecinţă au identificat că în jurul orelor 22:00, la pista de intrare în Republica Moldova s-a prezentat un autocar de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparţine ***** la volanul căruia se afla *****, având ca pasageri 59 persoane, a cărui control vamal îl efectuase Andrei Stratan. Ca urmare, fiind întrebat dacă a efectuat controlul vamal al autocarului, ultimul a comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat şi urma a-i fi acordat liber, iar la întrebarea dacă s-au depistat careva iregularităţi, funcţionarul vamal a menţionat că şoferul autocarului a declarat

verbal că transportă 10 kg de caviar roşu din Rusia cu destinaţia finală în Transnistria. Totodată, funcţionarii Direcţiei integritate şi supraveghere au concretizat la responsabilul de tură dacă cunoştea despre faptul că autocarul cu numărul de înmatriculare *****, transportă caviar roşu, la care ultimul a informat că cunoştea, însă, urma ca caviarul să fie returnat.

La solicitare, funcţionarul vamal Andrei Stratan împreună cu şoferul autocarului, au prezentat caviarul care se afla într-un frigider portativ, în care erau amplasate recipiente din plastic vizibil cu caviar roşu în volum de 500 grame fiecare, fără ambalaj şi fără nici o inscripţie care poate dovedi ţara de origine a mărfii, producătorul, calitatea şi termenul de valabilitate.

Astfel, pentru a nu admite trecerea peste frontiera vamală a altor bunuri nedeclarate şi/sau tăinuite, fiind întrebat funcţionarul vamal Andrei Stratan dacă a închis operaţiunea, ultimul a comunicat că nu, în continuare fiind luată decizia de a efectua control fizic detailat de comun cu funcţionarul vamal al Centrului Chinologic, Adrian Corsan.

În cadrul controlului fizic, în compartimentul marfar al autocarului au fost depistate doar lucrurile declarate precum şi caviarul care era în 20 de recipiente de plastic cu volumul a 500 grame fiecare.

După încheierea controlului vamal, funcţionarul vamal Andrei Stratan, fiind în confuzie şi necunoscând cum să procedeze în continuare, a solicitat ca responsabilul de tură Marin Aramă să ia legătura telefonică cu şeful Postului Vamal Costeşi, Andrei Lungu, care din spusele primilor le-a comunicat să acţioneze conform prevederilor legislaţiei în vigoare şi să returneze caviarul în România, iar autocarului cu pasageri de a le permite intrarea în Republica Moldova.

Fiind chestionat responsabilul de tură, Marin Aramă a comunicat că la data de 11 iulie 2023, îndeplinindu-şi atribuţiile de serviciu, aproximativ la orele 22:30-22:40, pe pista de intrare în Republica Moldova, de către inspectorul superior Andrei Stratan a fost supus controlului vamal un autocar, care ulterior i-a raportat că şoferul în afară de lucruri personale mai transportă şi 10 kg de caviar roşu.

Fiind chestionat funcţionarul vamal Andrei Stratan a comunicat că la data de 11 iulie 2023, a efectuat controlul vamal al autocarului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****. care aparţine *****. Şoferului autocarului i-au fost înmânate declaraţide de tip DV-6. După completarea declaraţiilor, şoferul i-a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar, cu destinaţia în Transnistria pe care nu le-a indicat în declaraţie. Ulterior, la solicitarea inspectorilor DIS, autocarul a fost plasat în box pentru efectuarea controlului fizic detailat, iar când a fost iniţiat controlul detaliat, şoferul a solicitat să completeze DV-6 pentru a include marfă nedeclarată anterior.

La întrebarea, din ce motiv nu a fost reţinut caviarul şi documentat şoferul în cazul in care caviarul nu a fost indicat în DV-6, iar şoferul a solicitat completarea declaraţiei abia după ce controlul vamal a fost început, funcţionând vamal a

comunicat că, chiar dacă şoferul nu a indicat caviarul iniţial în DV-6, el l-a declarat verbal personal lui, iar decizia de a returna caviarul a fost luată după coordonarea cu responsabilul de tură.

În acest sens, menţionează că potrivit pct. 22 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-O/2008, informaţiile indicate în declaraţia vamală a persoanei fizice cu autorizarea organului vamal competent, pot fi rectificate şi completate numai până la începutul controlului vamal al bunurilor şi persoanei fizice.

Fiind examinate imaginile foto/video captate de camerele de luat vederi din Postul Vamal Costeşti. se vede clar cum la data de 11 iulie 2023, ora 21:54:45, autocarul de model ***** cu numărul de înmatriculare *****, s-a prezintat în Postul Vamal Costeşti, direcţia intrare în Republica Moldova. La ora 21:55:43, şoferul autocarului s-a apropiat de ghişeul Serviciului Vamal, unde a primit formularele tipizate de tip DV-6, în continuare discutând cu funcţionarii vamali până la ora 21:57:47. La ora 22:05:41 autocarul s-a prezintat la ghişeul Serviciului Vamal. La ora 22:09:00, unul din şoferi a început a deschide portierele de la compartimentul marfar al autocarului, iar al doilea şofer s-a apropiat de ghişeul Serviciului Vamal. La ora 22:11:45, funcţionarul vamal Andrei Stratan a purces la controlul vamal al autocarului prin descărcarea selectivă, fotografierea bagajelor şi a compartimentului marfar. La ora 22:18:00 de autocar s-a apropiat inspectorul superior Bogdan Buivolenco împreună cu inspectorul principal Vitalie Albu, din cadrul Direcţiei integritate şi supraveghere.

Controlul fizic detailat a durat până la data de 11 iulie 2023, ora 23:30, iar conform datelor din Sistemul informaţional Portal, numărul operaţiunii 52509190 din 11 iulie 2023 operaţiunea a fost închisă la data de 12 iulie 2023, ora 00:35, după care autocarul a părăsit Postul Vamal Costeşti. Totodată, în timpul efectuării controlului fizic detailat, la data de 12 iulie 2023, ora 00:01:45, frigiderul cu recipientele în care se afla caviarul roşu depistat, a fost transmis către şoferul automobilului de model ***** cu numărul de înmatriculare*****, *****, care la ora 00:45 a părăsit Republica Moldova şi la ora 01:33, a intrat în Republica Moldova.

La caz, potrivit Ordinului SV nr. 56-O/2008 Cu privire la modul de completare a declaraţiei vamale DV-6, după completarea declaraţiei de către persoana fizică şi semnarea rubricilor completate, funcţionarul vamal completează rubrica „Nota de serviciu”, în rubrica dată se indica data, ora, postul vamal şi numele funcţionarului vamal care perfectează declaraţia, precum si alte date necesare organelor vamale, iar în rubrica „L.S.” se aplică ştampila personală a funcţionarului vamal, care a perfectat declaraţia vamală.

Totodată, pct. 2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, stabilesc expres că până la prezentarea mărfurilor şi obiectelor pentru control vamal, ambele exemplare ale declaraţiei se semnează de către proprietarul mărfurilor sau persoana împuternicită.

De asemenea, potrivit prevederilor pct. 20 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-O/2008 şi pct. 2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deţinute la momentul traversării frontierei de stat în declaraţia vamală DV-6, semnată de către declarant şi acceptată de către funcţionarul vamal în modul stabilit, acţiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declarare neautentică, după caz. Or, reieşind din analiza materialelor acumulate, se constată că şoferul autocarului nu a indicat în DV-6 10 kg de caviar roşu, dar, totodată, conform declaraţiilor inspectorului Andrei Stratan au fost declarate verbal.

Astfel, după iniţierea controlului (22:11:45) şoferul nu mai avea dreptul să solicite modificarea DV-6, iar inspectorul vamal nu avea dreptul să accepte modificarea declaraţiei, deoarece potrivit prevederilor pct. 20 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-0/2008 şi pct. 2 din Normele de completare a declaraţiei vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deţinute la momentul traversării frontierei de stat în declaraţia vamală DV-6, semnată de către declarant şi acceptată de către funcţionarul vamal în modul stabilit, acţiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declarare neautentică, astfel caviarul nedeclarat urma a fi reţinut, iar persoana fiind pasibilă de atragere la răspundere contravenţională.

Indică că contrar normelor citate, inspectorul Andrei Stratan a acceptat şi permis modificarea DV-6, cu includerea caviarului nedeclarat după iniţierea controlui vamal precum şi a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului.

Mai mult ca atât, contrar prevederilor Ordinului SV nr. 56-0/2008 Andrei Stratan nu a indicat ora perfectării DV-6, precum nici ora acceptării şi modificării DV-6 ceea ce trezeşte suspiciuni rezonabile cu privire la faptul că declaraţia a fost înlocuită ulterior.

Prin urmare, acţiunile funcţionarului vamal cad sub incidenţa prevederilor art. 51 alin. (2) lit. (b) şi (d) Legea 302/2017, care statuează că constituite abateri disciplinare grave, ce conduc la destituirea din funcţie, următoarele acţiuni comise intenţionat sau din imprudenţă: reţinerea, primirea spre păstrare şi eliberarea bunurilor şi a mijloacelor băneşti fără perfectarea documentelor în modul stabilit; nerespectarea modului stabilit de perfectare a documentelor aferente operaţiunilor vamale.

Drept urmare, s-a constatat că de către Andrei Stratan au fost ignorate prevederile pct. 11, pct. 12.1, pct. 12.1.1.1, pct. 12.2.5 din Fişa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălţi), aprobată la data de 20 februarie 2023 de către şeful Biroului Vamal Nord, Nicolae Mazanca şi pct. (4) lit. a), b) şi c), pct. (5) alin. (1) lit. a), b), d), g) j) pct. (15) subpct. 1) lit. a) şi subpct. 2) Cod de etică şi conduită a funcţionarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016, acţiuni/inacţiuni ce întrunesc în sine componente a unor abateri disciplinare prescrise la art. 51 alin. (1) lit. e), g), i) Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, în

consecinţă, consideră că legal şi întemeiat a fost emis ordinul cu privire la aplicarea sancţiunii disciplinare mustrare aspră în privinţa reclamantului Andrei Stratan.

La 28 noiembrie 2023 reclamantul Andrei Stratan a depus cerere de completare a temeiurilor acțiunii, indicând circumstanțe de fapt și de drept pe care își întemeiază pretențiile.

Reclamantul indică că a inițiat o acțiune de contencios administrativ în contestare, urmărind anularea ordinului nr .821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord, or, art. 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ prevede că o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

În acest sens reclamantul susține că a urmat întocmai conduita prescrisă de lege pentru contestarea/anularea actului administrativ individual defavorabil emis de Serviciul Vamal, ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord. Întrucât ordinul contestat în speța dată nu a fost motivat de către organul emitent, în cererea de chemare în judecată depusă la 14 septembrie 2023 reclamantul a argumentat ilegalitatea acestui ordin anume din acest punct de vedere, or, art. 31 Cod administrativ prevede expres că actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Art. 21 alin. (1) Cod administrativ prevede că autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative.

Motivarea actului administrativ este o condiție de legalitate a actului administrativ, fapt ce derivă din prevederile art. 118 alin. (3) Cod administrativ, potrivit cărora motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. De la momentul emiterii ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord, până la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul nu a cunoscut care este motivarea ordinului de sancționare disciplinar și care au fost circumstanțele reținute de Serviciul vamal pentru constatarea și aplicarea sancțiunii disciplinare, deși autoritatea publică pârâtă era obligată să indice în ordinul contestat motivarea completă, după cum reiese din prevederile art. 118 alin. (2) Cod administrativ.

În esență, în referința din 03 noiembrie 2023 pârâtul recunoaște criticile reclamantului din cererea de chemare în judecată, or, Serviciul Vamal confirmă că la 24 octombrie 2013 a fost emis ordinul nr. 941-p Cu privire la modificarea ordinului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord.

Mai mult ca atât, în referința prezentată de Serviciul Vamal se indică direct că ordinul în cauză a fost emis în temeiul art. 123 alin. (1) lit. b) Cod administrativ,

potrivit cărora o încălcare a prevederilor de formă şi procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci când motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică.

Cu alte cuvinte, abia după inițierea acțiunii de contencios administrativ în cauză, Serviciul vamal a decis să-și motiveze soluția de sancționare a reclamantului, în baza ordinului nr. 821-p din 08 septembrie 2023, prin emiterea unui ordin „de modificare a ordinului inițial".

Reclamantul susține că în sarcina lui a fost reținută abaterea disciplinară prevăzută de art. 53 alin. (1) lit. e) g) și i) Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal. Potrivit art. 53 alin. (1) lit. e) Legea menționată, constituie abatere disciplinară neglijenţa şi/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu. În sensul normei de drept citate se impune ferma concluzie că fapta colaboratului vamal, manifestată prin neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu poate constitui abatere disciplinară conform art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 dedemnrie 2017 cu privire la Serviciul vamal doar dacă este constatată comiterea repetată a acestei fapte, or, legislatorul expres a indicat condiția în cauză în textul normei citate. Aplicabilitatea art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal este condiționată de constatarea comiterii unei abateri disciplinare în mod repetat, care ar consta în neglijenţa şi/sau tergiversarea îndeplinirii sarcinilor de serviciu. Adică, simplul fapt al constatării neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu din partea unui funcționar vamal nu este suficient pentru a califica fapta acestui funcționar prin prisma prevederii reținute în speța dată.

Indică reclamantul că această interpretare este una logică și rezultă expres din textul legii citate supra, nefiind necesare careva cunoștințe juridice avansate pentru înțelegerea și aplicarea corectă a sensului Legii. La acest capitol, înseși constatările autorității publice pârâte din cadrul anchetei de serviciu confirmă că abaterea disciplinară prevăzută la art. 53 alin. (1) lit. e) nu poate fi reținută în speța dată și nicidecum nu-i poate fi imputată, or, materialele anchetei stabilesc în mod imbatabil că reclamantul Stratan Andrei, funcționar vamal, nu are alte sancțiuni disciplinare în vigoare, este caracterizat pozitiv la locul de muncă, iar fapta descrisă în ancheta de serviciu și ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 a fost stabilită ca fiind un episod izolat. Nu există nici un indiciu asupra caracterului repetat al acțiunilor/inacțiunilor colaboratorului vamal Stratan Andrei, motiv pentru care aceste circumstanțe confirmă ilegalitatea acțiunilor autorității publice vizate.

Dacă reținem modul în care s-ar fi materializat abaterea disciplinară imputată în speța dată de către autoritatea publică pârâtă, reieșind din descrierea faptei constatate și anume „că inspectorul Andrei Stratan ar fi acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal, precum și ar fi permis returnarea caviarului după efectuarea controlului", a priori, constatăm

inaplicabilitatea prevederilor art. 53 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul vamal. Constatarea anume acestei abateri disciplinare în sarcina reclamantului, în condițiile în care însăși autoritatea publică vizată descrie pretinsa faptă ca fiind un fapt unic, denotă banala intenție de a crea aparența unui funcționar vamal lipsit de integritate și profesionalism, deși nu a comis careva abateri disciplinare anterior și chiar a fost menționat cu diploma de onoare a Serviciului vamal (ordinul SV nr.1256-p din 01 septembrie 2022). Aceste circumstanțe au fost obiectul examinării în cadrul anchetei de serviciu și este de neînțeles motivul pentru care autoritatea publică vizată nu le-a ignorat, deși era obligată din oficiu să cerceteze starea de fapt. Subsecvent, indică Andrei Stratan că însăși pretinsa neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu din sa în calitate de funcționar vamal nu a avut loc în speța dată.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanţii la procedura administrativă şi procedura de contencios administrativ trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi îndeplinească obligaţiile cu bună-credinţă, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanţi. Totodată, art. 3 alin. (1) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul vamal, prevede expres că activitatea Serviciului Vamal se desfăşoară exclusiv în baza legii şi pentru executarea legii, în conformitate cu principiile legalităţii, imparţialităţii, nediscriminării, profesionalismului, independenţei, integrităţii, transparenţei, obiectivităţii, eficienţei, loialităţii şi responsabilităţii.

Potrivit art. 53 alin. (1) lit. g) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2007 cu privire la Serviciul Vamal, constituie abatere disciplinară încălcarea normelor de etică şi conduită a funcţionarului vamal. Art. 53 alin. (1) lit. i) din aceeași Lege prevede că abatere disciplinară constituie încălcarea prevederilor referitoare la obligaţiile sale, conflictul de interese şi restricţiile stabilite prin lege.

Serviciul Vamal a reținut în sarcina reclamantului abaterile disciplinare în baza art. 53 alin. (1) lit. g) și lit. i) Legea menționată, invocând ignorarea prevederilor pct.11, pct. 12. 1, pct. 12.1.1.1 și pct. 12.2.5 din fișa postului nr. 1279 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălți) și pct. 4 lit. a), b), c), pct. 5 alin. (1) lit. a), b), d), g) și j), pct. 15 subpct. 1) lit. a) și subpct. 2) Cod de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin HG 1161/2016.

Precizează că, inițial, în ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Serviciul vamal nu a motivat sub nici o formă circumstanțele și motivele pentru care s-a reținut în sarcina reclamantului anume normele menționate supra, fiind întreprinsă tentativa de a-și motiva soluția prin emiterea ordinului nr. 941-p din 24 octombrie 2023. După

cum rezultă din textul ordinului nr. 941-p din 24 octombrie 2023, în esență, autoritatea publică pârâtă ar fi constatat că la 11 iulie 203, la pista de control-intrare în Republica Moldova s-a prezentat un autocar de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparține ***** ***** la volanul căruia se afla *****, având ca pasageri 59 persoane. Fiind întrebat funcționarul vamal Andrei Stratan, dacă a efectuat controlul vamal al autocarului, ultimul ar fi comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat și urmează ai fi acordat liber, iar la întrebarea dacă sau depistat careva iregularități, funcționarul vamal a menționat că șoferul autocarului a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar roșu din Rusia cu destinația finală în Regiunea Transnistreană. Șoferului autocarului i-au fost înmânate declarații de tip DV-6, iar după completarea declarațiilor, șoferul i-a declarat verbal că transporta caviar. La solicitarea inspectorilor DIS, autocarul a fost plasat în box pentru efectuarea controlului fizic detailat și atunci a solicitat să completeze DV-6 pentru a include marfa nedeclarată anterior. Astfel, în sarcina inspectorului Andrei Stratan s-a reținut fapta că a acceptat solicitarea șoferului autocarului de a modifica DV-6 după ce inspectorii au solicitat efectuarea unui „control aprofundat" și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului. În acest sens, Serviciul vamal a indicat că potrivit prevederilor pct. 20 din Ordinul Serviciului vamal nr. 561-0/2009 și pct. 2 din Normele de completare a declarației vamale DV-6, în cazul în care persoana fizică nu a indicat toate bunurile deținute la momentul traversării frontierei de stat în declarația vamală DV-6, semnată de către declarant și acceptată de către funcționarul vamal în modul stabilit, acțiunile persoanei fizice pot fi calificate drept tăinuire de controlul vamal sau declararea neautentică, astfel caviarul nedeclarat urma a fi reținut, iar persoana fiind pasibilă de tragere la răspundere contravențională. Constatările autorității publice pârâte la acest capitol sunt eronate și arbitrare, care vin în contradicție chiar și cu faptele descrise în încheierea anchetei de serviciu nr. 281-0 din 02 august 2023.

Reclamantul Stratan Andrei indică, că într-adevăr, la data de 11 iulie 2023, activând în calitate de inspector superior la postul vamal ZEL Bălți, aflându-se în serviciu la postul Vamal Costești-Stânca, pe pista de control intrare în Republica Moldova și exercitând sarcinile de bază și atribuțiile de serviciu în corespundere cu fișa postului, și anume, asigurarea controlului vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport prezentate la post pentru vămuire de către persoanele fizice și juridice, a efectuat controlul vamal al autocarului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat aproximativ la orele 22:00, având 59 de pasageri la bord. Șoferului autocarului i-a fost înmânată pentru a fi completată declarația DV-6 și acesta i-a comunicat în mod verbal reclamantului că transportă caviar roșu, cu masa totală de 10 kg, care este împachetat în 20 de caserole și a întrebat dacă este necesară includerea mărfii în cauză în declarația DV-6, în condițiile în care caviarul se este transportat în caserole separate, de aproximativ 500 grame fiecare, iar în autobus se află 59 de pasageri. La momentul în care reclamantul a început controlul vamal, s-au

apropiat și colaboratorii Direcției integritate și supraveghere, cărora le-a comunicat situația în cauză. Precizează că atât în încheierea pe marginea anchetei de serviciu nr. 281-o din 02 august 2023, cât și în ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 autoritatea publică pârâtă a urmărit distorsionarea realității și a operat cu argumente contradictorii. Inițial s-a invocat că reclamantul a confirmat că ar fi efectuat deja controlul vamal al autocarului și că ar fi acordat liber, însă în descrierea ulterioară a faptelor constatate se indică că aproximativ după 6 minute de la momentul în care reclamantul Andrei Stratan se apropie de autobuz și purcede la controlul vamal a autocarului prin descărcarea selectivă, fotografierea bagajelor și compartimentului marfar, la același autobuz se apropie și colaboratorii Direcției integritate și supraveghere, unde reclamantul le-a comunicat despre situația constatată. În mod evident la acel moment încă se derula controlul vamal și acesta nu era încheiat.

În continuare, în același text atât în încheierea anchetei de serviciu, cât și în ordinul de completare, autoritatea publică pârâtă indică clar că la aproximativ 6 minute după ce colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere le-a fost adusă la cunoștință situația constatată de reclamant, dânsul le-a confirmat și faptul că operațiunea nu a fost închisă.

În cadrul anchetei de serviciu s-a constatat, cu certitudine, că funcționarilor vamali li s-a adus la cunoștință că în autocarul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat pe pista de intrare la 11 iulie 2023 este transportat și caviar în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că la insistența colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere acest mijloc de transport a fost supus unui control detaliat, în comun cu inspectorul chinologic, dar în cadrul acestui control nu s-ar fi depistat careva neconformități.

Deși autoritatea publică pârâtă insistă asupra situației în care nu au fost indicate în DV-6 bunurile deținute la momentul traversării frontierei de stat și că această conduită ar fi calificate drept tăinuire sau declarare neautentică, aceasata într-o manieră evazivă tratează cronologia acțiunilor și conduita funcționarilor vamali, în condițiile în care la momentul ce se efectua controlul vamal a fost luată decizia de a nu permite intrarea în cauză a mărfii vizate, fiind permis returul acesteia. În cadrul anchetei de serviciu au fost audiați și martori care au confirmă circumstanțele date, fiind audiat inspectorul superior al Postului Vamal Costești-Stânca, Marin Arama a susținut că reclamantul Andrei Stratan i-a comunicat despre transportul caviarului în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că nu s-a permis intrarea în țară din cauza ambalajului necorespunzător, fiind permis ca marfa să fie scoasă pe teritoriu vamal. Declarații similare au fost depuse în cadrul anchetei de serviciu și de către șeful interimar al postului vamal Costești-Stânca, Andrei Lungu care a confirmat că a fost telefonat de către șeful de tură la 11 iulie 2023 și i s-a raportat că la pista de control intrare în Republica Moldova este un autocar care transporta bagaje și pasageri, iar pe lângă lucrurile personale era transportat caviar în masă totală de 10 kg,

însă datorită ambalajului necorespunzător nu i s-a permis intrarea în țară.

În aceste circumstanțe insinuarea autorității publice privind eventuala tăinuire sau declarare neautentică a caviarului este lipsită de un suport probatoriu și iluzorie.

Indică reclamantul Andrei Stratan și-a exercitat conștiincios și cu maximă diligență atribuțiile de serviciu, a raportat inițial conducătorului ierarhic superior și nu a permis introducerea în țară a mărfii vizate. Chiar dacă colaboratorii Direcției integritate și supraveghere i-au reproșat la fața la locului că în autocarul în cauză s-ar fi aflat o cantitate mult mai mare de caviar, după efectuarea controlului detaliat, împreună cu inspectorul chinologic, dubiile acestora nu s-au confirmat, fapt ce a exclus orice obiecții față de modul în care a fost efectuat controlul vamal de către reclamant în raport cu autocarul în cauză.

În altă ordine de idei, indică că art. 14 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008, sânt supuse obligatoriu declarării în scris: 1) valorile valutare specificate în art. 31 alin. (2) al Legii; 2) armele, cartuşele, materialele explozive sau derivatele lor; 3) substanţele narcotice şi psihotrope; 4) obiectele de artă şi anticariat; 5) substanţele radioactive; 6) substanţele otrăvitoare, cu efect puternic; 7) obiecte ale florei şi faunei, părţile/derivatele lor sau produsele obţinute din ele; 8) mărfurile admise /scoase temporar; 9) mijloacele de transport (plasate în regimurile vamale de import, de admitere temporară sau de tranzit).

Pentru un observator obiectiv și imparțial natura acuzațiilor insinuate de autoritatea publică pârâtă privind pretinsa tăinuire de control vamal/nedeclararea autentică a bunurilor care au fost declarate colaboratorului vamal în mod verbal, în situația în care aceste bunuri reprezintă 20 caserole cu masa totală de 10 kg de caviar, transportată într-un mijloc de transport în care se aflau 59 pasageri și șoferul mijlocului de transport, denotă serioase breșe în versiunea autorității publice vizate. În special, aceste dubii sunt fortificate de prevederile art. 11 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008, care reglementează modul în care persoanele fizice care trec bunuri peste frontiera vamală a Republicii Moldova au dreptul de a declara verbal organului vamal bunuri.

Autoritatea publică pârâtă face trimitere la prevederile pct. 20 din Regulamentul indicat supra, potrivit cărora rectificările şi completările informaţiei ce se conţine în declaraţia vamală pot fi efectuate numai până la: 1) acceptarea declaraţiei vamale; 2) începutul controlului vamal al bunurilor şi persoanei fizice; 3) stabilirea de către autorităţile vamale a contravenţiei vamale sau altor încălcări ale regulilor vamale.

Rectificările se efectuează de declarant prin tăierea cu o linie a datelor greşite şi înscrierea datelor corecte. Completările se efectuează prin adăugirea informaţiilor

necesare în declaraţia vamală. Orice rectificări, completări sau schimbări în declaraţia vamală sânt validate de către colaboratorul vamal prin aplicarea ştampilei personale în locul efectuării modificării sau completării.

Pct. 20 din același Regulament prevede că acceptarea declaraţiei vamale se efectuează prin aplicarea ştampilei personale a colaboratorului vamal împuternicit.

După cum rezultă din declarația vamală DV-6 completată de către șoferul autocarului de model *****, cu numărul de înmatriculare nr. *****, *****, la rubrica nr. 4 „informația despre marfă”, dânsul a indicat „caviar roșu”, „cantitate – 10”, iar la nota de serviciu este indicată mențiunea colaboratorului vamal precum că nu i s-a permis intrarea în țară a mărfii în cauză din motivul lipsei actelor de conformitate, ce ar atesta valabilitatea produsului.

În partea ce ține de declarația vamală indicată, autoritatea publică pârâtă impune în sarcina reclamantului încălcarea prevederilor pct. 20 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21 februarie 2008. Totodată, autoritatea publică pârâtă constată și faptul că în declarația în cauză nu este indicată ora acceptării și modificării, existând suspiciuni privind posibila înlocuire ulterioară.

Dincolo de cele relatate, accentuează și faptul că prin aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră pentru abaterea disciplinară imputată reclamantului, s-ar fi depășit principiul proporționalității procedurii administrative, or, art. 29 alin. (1) Cod administrativ prevede că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

Pârâtul Serviciul Vamal a depis referință suplimentară la cererea de completare a acțiunii, solicitând respingerea pretențiilor reclamantului. Întru justificarea poziției procesuale, autoritatea publică pârâtă indică că în cadrul anchetei de serviciu au fost examinate toate aspectele ce ţin de controlul vamal efectuat de către Andrei Stratan şi încălcările admise în cadrul efectuării acestui control.

În partea ce vizează argumentele reclamantului referitoare la aplicarea sancţiunii disciplinare şi netemeinicia acesteia, consideră că acestea urmează a fi respinse. Prin încheierea Comisiei de disciplină a Serviciului Vamal din 15 aigust 2023 s-a constatat abaterea disciplinară admisă de către Andrei Stratan, şi anume, că au fost ignorate prevederile pct. 11, pct. 12.1, pct. 12.1.1.1, pct. 12.2.5 din Fişa de post nr. 1278 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălţi), pct. (4) lit. a), b) şi c), pct. (5) alin. (1) lit. a), b), d), g), j), pct. (15) subpct. 1) lit. a) şi subpct. 2) Codul de etică şi conduită a funcţionarului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161/2016,

acţiuni/inacţiuni ce întrunesc în sine componente ale unor abateri disciplinare prescrise la art. 51 alin. (1) lit. e), g), i) Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017.

Conform prevederilor art. 49 al Legii cu privire la Serviciul Vamal, (1) pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică şi conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravenţiile sau infracţiunile săvîrşite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligaţiilor de serviciu, funcţionarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravenţională sau penală, după caz. Totodată, alin. (2) statuează că răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele şi faptele săvârşite de către funcţionarul vamal în exercitarea atribuţiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum şi de sancţiuni care se aplică în mod corespaunzător.

Totodată, conform prevederilor art. (53) alin. (1) lit. b) al Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, sancţiunile disciplinare se aplică de către directorul Serviciului Vamal în termen de o lună de la data constatării abaterii disciplinare de către angajator, in urma efectuării unei anchete de serviciu, iar în cazul în care funcţionarul vamal se află în concediu anual de odihnă, în concediu de studii sau în concediu medical acest termen se suspendă până la revenirea acestuia la serviciu, or, conform prevederilor art. 53) alin. (4) a Legii precitate, constituirea, componenţa şi atribuţiile comisiei de disciplină, precum şi procedura de efectuare a anchetei de serviciu şi de aplicare a sancţiunilor disciplinare se stabilesc printr-un regulament aprobat prin ordinul directorului, iar prin Ordinul Directorului Serviciului Vamal nr. 307-0 din 02 iulie 2018, a fost aprobat Regulamentul cu privire la efectuarea anchetei de serviciu (în continuare Regulament), care reglementează procedura de desfăşurare a acesteia.

Ancheta de serviciu a fost efectuată conform Regulamentului aprobat de către directorul Serviciului Vamal. În acest sens specifică că Andrei Stratan activează în cadrul organului vamal în condiţiile Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, care este legea specială în activitate. Astfel, acesta a fost atras la răspundere disciplinară în conformitate cu prevederile legii citate. Mai mult decât atât, consideră că nu pot fi reţinute argumentele ce vizează că Serviciul Vamal nu a identificat care acţiuni ale reclamantului au dus la atragerea la răspundere disciplinară în actul emis, deoarece Legea nu prevede încălcarea imputată. Sau, omite reclamantul prevederile art. 50) al Legii care statuează că (1) normele de etică, de conduită şi cele care ţin de disciplina de serviciu în cadrul Serviciului Vamal sunt stabilite de Codul de etică şi conduită al funcţionarului vamal. (2) Codul de etică şi conduită prescrie modul în care funcţionarul vamal trebuie să se comporte în relaţiile sale cu persoanele fizice şi juridice, colegii, conducătorii şi subordonaţii, precum şi cu ceilalţi angajaţi. (3) Codul de etică şi conduită este accesibil public. (4) Funcţionarii vamali beneficiază de instruire privind standardele v aplicarea Codului de etică şi conduită, iar conducătorii

Serviciului Vamal sânt obligați să asigure respectarea acestuia. (5) Nerespectarea Codului de etică şi conduită atrage răspunderea disciplinară. Iar prevederile art. 51 alin. 1) al Legii enumeră acţiunile care constituie abateri disciplinare, însă legiuitorul nu a stabilit expres ce sancţiune se aplică pentru abaterile enumerate, fără a limita în acest sens angajatorul. Or, cu certitudine reclamantul nu a sesizat că a fost sancţionat disciplinar pentru încălcarea prevederilor pct. 4 lit. a), b) şi c). pct. 5. subpct, 1) lit a). b). d). şi g), precum şi pct. 15 Codul de etică şi conduită a funcţionarului vamal.

În partea ce ţine motivarea acţiunii prin faptul că Serviciul Vamal impută neidicarea în DV-6 a mărfii trecute peste frontieră (cele 20 caserole de caviar) fapt care ar presupune tăinuire sau declarare neautentică, consideră că este una eronată. Serviciul Vamal nu a constatat tăinuirea mărfurilor şi nu a negat faptul neraportării situaţiei către responsabilul de tură, or, reclamantul duce în eroare instanţa. În cadrul anchetei s-a stabilit că, fiind întrebat de către funcţionarii Direcţiei integritate şi supraveghere despre controlul efectuat al autocarului vizat, acesta a comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat şi urmează a-i fi acordat liber, iar la întrebarea dacă sau depistat careva iregularităţi, funcţionarul vamal a menţionat că şoferul autocarului a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar roşu din Rusia cu destinaţia finală în Transnistria. Totodată, funcţionarii Direcţiei integritate şi supraveghere au concretizat la responsabilul de tură dacă cunoaşte despre faptul că autocarul cu numărul de înmatriculare *****, transportă caviar roşu, la care ultimul a informat că cunoaşte, însă urmează ca caviarul să fie returnat.

Cu referire la argumentul reclamantului ce vizează semnătura persoanei Beşleagă în încheierea Comisiei de disciplină a Serviciului Vamal în locul membrului Vitalie Stratan, menţionează că Comisia de disciplină a Serviciului Vamal este constituită prin ordinul directorului Serviciului Vamal. La caz, conform ordinului nr. 102-o din 23 martie 2022 Cu privire la constituirea Comisiei de disciplină a Serviciului Vamal, Vitalie Stratan este membrul Comisie de disciplină, care reprezintă organul sindical. Conform pct. 2 al aceluiaşi ordin, sunt desemnaţi membrii suplianţi ai Comisiei. Respectiv, Natalia Beşleagă este membru supleant, reprezentant al Comitetului Sindical, în lipsa lui Vitalie Stratan.

Examinând acțiunea inițiată de reclamant, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, stabilind starea de fapt și de drept, instanţa de judecată ajunge la concluzia că pretențiile înainte de Andrei Stratan împotriva Serviciului Vamal sunt întemeiate și acțiunea urmează a fi admisă în sensul formulat, din următoarele considerente.

Conform art. (3) Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu art. 225 alin. (1) și (2) Cod administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității publice de a emite act administrativ individual favorabil.

În speță reclamantul a inițiat acțiunea de contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal, urmărind anularea ordinului de sancționare disciplinară.

Art. 206 alin. (1) Cod administrativ prevede că o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act

administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

În conformitate cu art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

La verificarea admisibilității acțiunii, instanța de contencios urmează să stabilească dacă aceastea corespund exigențelor legale notate de art. 207 alin. (2) lit. a)-h) Cod administrativ și, dacă se constată vreo una din aceste omisiuni, cererea urmează a fi declarată ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 208 alin.(1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 53 alin. (7) Legea nr.303 din 21 decembrie 2017 cu privire la serviciul vamal, actul administrativ de sancţionare disciplinară poate fi atacat în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

Având în vedere normele de drept citate, ținând cont de specificul litigiului în cauză, instanța de judecată ajunge la concluzia că reclamantul, funcționar vamal – inspector superior, este îndreptățit să declanșeze controlul de legalitate al activității administrative realizate de Serviciul Vamal și finalizate cu emiterea actului administrativ individual defavorabil – ordinul de sancționare disciplinară.

Din aceste considerente instanța de judecată apreciază acțiunea reclamantului ca fiind admisibilă, motiv pentru care instanța de judecată în continuare urmează să se expună asupra fondului cauzei.

Astfel, materialele dosarului atestă faptul că la prin ordinul directorului Serviciului Vamal cu nr. 281-O din 02 august 2023 s-a dispus inițierea anchetei de serviciu în baza raportului Direcției integritate și supraveghere.

După cum reiese din încheierea pe marginea anchetei de serviciu nr. 281-O din 02 august 2023, aprobată la 15 august 2023 de către directorul adjunct al Serviciului Vamal la 11 iulie 2023, la pista de control-intrare în Republica Moldova, s-a prezentat un autocar de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparține ***** ***** la volanul căruia se afla *****, având ca pasageri 59 persoane. Fiind întrebat funcționarul vamal Andrei Stratan dacă a efectuat controlul vamal al autocarului, ultimul ar fi comunicat că controlul vamal deja a fost efectuat și urmează ai fi acordat liber, iar la întrebarea dacă sau depistat careva iregularități, funcționarul vamal a menționat că șoferul autocarului a declarat verbal că transportă 10 kg de caviar roșu din Rusia cu destinația finală în Regiunea Transnistreană. Fiind întrebat responsabilul de tură, Marin Aramă, dacă cunoaște despre faptul că autocarul cu

numărul de înmatriculare ***** transportă caviar roșu, ultimul a răspuns că Andrei Stratan i-a raportat despre acest fapt, însă el a dat indicație ca să fie returnat caviarul și să nu fie acceptat importul acestuia.

Prin ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancționarea unor funcționari vamali, Biroul Vamal Nord", în temeiul art. 51 alin. (1) lit. e), g) și i) Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302 din 21 decembrie 2017, s-a aplicat dlui Andrei Stratan – inspector superior, Post vamal ZEL Bălți (PVI) Biroul Vamal Nord, sancțiunea disciplinară mustrare aspră.

Instanța de judecată notează că potrivit art. 118 alin. alin. (1)-(3) Cod administrativ, (1) motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Contrar normei de drept citate, la emiterea actului administrativ individual defavorabil – ordinului de sancționare nr. 821-p din 08 septembrie 2023, Serviciul Vamal e omis să includă în conținutul actului dat motivarea în fapt, însă, prin ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 autoritatea publică pârâtă a înlăturat omisiunea în cauză, fiind completat ordinul nr. 821-p din 08 septembrie 2023 cu motivarea în fapt și în drept.

Autoritatea publică pârâtă a urmat în acest sens conduita prescrisă de legislator la art. 123 Cod administrativ, care prevede că (1) o încălcare a prevederilor de formă și procedură, care nu duce la nulitatea actului administrativ individual, este neînsemnată atunci când: a) cererea necesară emiterii actului administrativ se întocmește ulterior; b) motivarea necesară se recuperează ulterior de către autoritatea publică; c) audierea necesară a unui participant se face ulterior; d) decizia unei comisii, necesară pentru emiterea actului administrativ, se ia ulterior; e) colaborarea necesară a unei autorități publice are loc ulterior. (2) Acțiunile prevăzute la alin. (1) pot fi recuperate până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță.

Prin ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2013 s-au reiterat concluziile din

încheierea pe marginea anchetei de serviciu și s-a reținut în sarcina reclamantului că contrar prevederilor pct. 2 din normele de completare a declarației vamale DV-6 și pct. 20 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-O/2008 ar fi acceptat și permis modificarea declarației vamale cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal și ar fi permis returnarea caviarului după efectuarea controlului.

Pct. 2 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-O din 21 februarie 2008 privind normele de completare a declaraţiei vamale DV-6 stabileşte că declaraţia vamală DV-6 se completează în două exemplare cu indicarea datelor identice de către proprietarul bunurilor sau de către persoana împuternicită la fiecare trecere a frontierei vamale, la fiecare trimitere cât şi la primirea bagajului neînsoţit. Până la prezentarea mărfurilor şi obiectelor pentru controlul vamal ambele exemplare ale declarației se semnează de către proprietarul mărfurilor sau persoana împuternicită.

Pct. 20 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 56-O/2008 stabilește că acceptarea declaraţiei vamale se efectuează prin aplicarea ştampilei personale a colaboratorului vamal împuternicit.

Pct. 22 din același Ordin prevede că datele şi informaţiile, indicate în declaraţia vamală a persoanei fizice cu autorizarea organului vamal competent, pot fi rectificate şi completate. Rectificările şi completările informaţiei ce se conţine în declaraţia vamală pot fi efectuate numai până la:

1) acceptarea declaraţiei vamale;

2) începutul controlului vamal al bunurilor şi persoanei fizice;

3) stabilirea de către autorităţile vamale a contravenţiei vamale sau altor încălcări ale regulilor vamale.

Rectificările se efectuează de declarant prin tăierea cu o linie a datelor greşite şi înscrierea datelor corecte. Completările se efectuează prin adăugirea informaţiilor necesare în declaraţia vamală. Orice rectificări, completări sau schimbări în declaraţia vamală sînt validate de către colaboratorul vamal prin aplicarea ştampilei personale în locul efectuării modificării sau completării.

În speța data s-a stabilit că la data de 11 iulie 2023 reclamantul Andrei Stratan, activând în calitate de inspector superior la postul vamal ZEL Bălți, aflându-se în serviciu la postul Vamal Costești-Stânca, pe pista de control intrare în Republica Moldova și exercitând sarcinile de bază și atribuțiile de serviciu în corespundere cu fișa postului și anume, asigurarea controlului vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport prezentate la post pentru vămuire de către persoanele fizice și juridice, a efectuat controlul vamal al autocarului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat aproximativ la orele 22:00, având 59 de pasageri la bord. Șoferului autocarului i-a fost înmânată pentru a fi completată declarația DV-6 și dânsul a comunicat în mod verbal reclamantului că transportă caviar roșu cu masa totală de 10 kg, care este împachetat în 20 de caserole.

Atât în încheierea anchetei de serviciu, cât și în ordinul de completare,

autoritatea publică pârâtă indică clar că la aproximativ 6 minute după ce colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere le-a fost adusă la cunoștință situația constatată de reclamant, dânsul le-a confirmat și faptul că operațiunea nu a fost închisă.

În cadrul anchetei de serviciu s-a mai constatat că funcționarilor vamali li s-a adus la cunoștință că în autocarul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat pe pista de intrare la 11 iulie 2023 este transportat și caviar în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că la insistența colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere acest mijloc de transport a fost supus unui control detaliat, în comun cu inspectorul chinologic, dar în cadrul acestui control nu s-ar fi depistat careva neconformități.

Potrivit art. 51 alin. (1) lit. e) Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302/2017 constituie abatere disciplinară neglijenţa şi/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu.

La acest capitol instanța de judecată reține ca fiind întemeiate criticile reclamantului în partea ce ține de netemeinicia sancționării acestuia prin prisma prevederii art. 53 alin. (1) lit. e) Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302/2017, în condițiile în care fapta colaboratului vamal, manifestată prin neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu poate constitui abatere disciplinară conform art. 51 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal doar dacă este constatată comiterea repetată a acestei fapte, or, legislatorul expres a indicat condiția în cauză în textul normei citate.

Aplicabilitatea art. 51 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la serviciul vamal este condiționată de constatarea comiterii unei abateri disciplinare în mod repetat, care ar consta în neglijenţa şi/sau tergiversarea îndeplinirii sarcinilor de serviciu. Adică, simplul fapt al constatării neglijență și/sau tergiversare a îndeplinirii sarcinilor de serviciu din partea unui funcționar vamal nu este suficient pentru a califica fapta acestui funcționar prin prisma prevederii reținute în speța dată. Această interpretare este una logică și rezultă expres din textul Legii indicate, nefiind necesare careva cunoștințe juridice avansate pentru înțelegerea și aplicarea corectă a sensului legii.

La acest capitol, însăși constatările autorității publice pârâte în cadrul anchetei de serviciu confirmă că abaterea disciplinară prevăzută la art. 51 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la serviciul vamal nu poate fi reținută în speța dată și nicidecum nu poate fi imputată reclamantului, or, materialele anchetei stabilesc în mod imbatabil că reclamantul Andrei Stratan, funcționar vamal, nu are alte sancțiuni disciplinare în vigoare, este caracterizat pozitiv la locul de muncă, iar fapta descrisă în ancheta de serviciu și ordinul nr. 941-p din 24 octombrie 2023 a fost stabilită ca fiind un episod izolat. Nu există nici un indiciu asupra caracterului repetat al acțiunilor/inacțiunilor colaboratorului vamal Andrei Stratan, motiv pentru care

aceste circumstanțe confirmă ilegalitatea acțiunilor autorității publice pârâte.

Modul în care s-ar fi materializat abaterea disciplinară imputată reclamantului în speța dată de către autoritatea publică pârâtă, reieșind din descrierea faptei constatate, și anume, că inspectorul Andrei Stratan ar fi acceptat și permis modificarea DV-6 cu includerea caviarului nedeclarat după inițierea controlului vamal, precum și ar fi permis returnarea caviarului după efectuarea controlului, a priori se constată inaplicabilitatea prevederilor art. 51 alin. (1) lit. e) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul vamal.

Conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanţii la procedura administrativă şi procedura de contencios administrativ trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi îndeplinească obligaţiile cu bună-credinţă, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanţi.

Totodată, art. 3 alin. (1) Legea nr. 320 din 27 decembrie 2017 privind Serviciul Vamal, prevede expres că activitatea Serviciului Vamal se desfăşoară exclusiv în baza legii şi pentru executarea legii, în conformitate cu principiile legalităţii, imparţialităţii, nediscriminării, profesionalismului, independenţei, integrităţii, transparenţei, obiectivităţii, eficienţei, loialităţii şi responsabilităţii.

Potrivit art. 53 alin. (1) lit. g) Legea nr. 320 din 21 decembrie 2007 cu privire la Serviciul Vamal, constituie abatere disciplinară încălcarea normelor de etică şi conduită a funcţionarului vamal.

Art. 53 alin. (1) lit. i) din aceeași Lege prevede că abatere disciplinară constituie încălcarea prevederilor referitoare la obligaţiile sale, conflictul de interese şi restricţiile stabilite prin lege.

Serviciul Vamal a reținut în sarcina reclamantului abaterile disciplinare în baza art. 51 alin. (1) lit. g) și lit. i) Legea Legea nr. 320 din 21 decembrie 2017 cu privire la serviciul vamal, invocând ignorarea prevederilor pct. 11, pct. 12.1, pct. 12.1.1.1 și pct. 12.2.5 din fișa postului nr. 1279 a inspectorului superior (PVI ZEL Bălți) și pct. 4 lit. a), b), c), pct. 5 alin. (1) lit. a), b), d), g) și j), pct. 15 subpct. 1) lit. a) și subpct. 2) Cod de etică și conduită a funcționarului vamal, aprobat prin HG 1161/2016.

În sarcina inspectorului Andrei Stratan s-a reținut fapta că a acceptat solicitarea șoferului autocarului de a modifica DV-6 după ce inspectorii au solicitat efectuarea unui „control aprofundat” și a permis returnarea caviarului după efectuarea controlului.

Constatările autorității publice pârâte la acest capitol sunt eronate și arbitrare, care vin în contradicție chiar și cu faptele descrise în încheierea anchetei de serviciu nr. 281-O din 02 august 2023.

În cadrul anchetei de serviciu s-a constatat cu certitudine că funcționarilor vamali li s-a adus la cunoștință că în autocarul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care traversa frontiera de stat pe pista de intrare la 11 iulie 2023 este transportat și caviar în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic

și că la insistența colaboratorilor Direcției integritate și supraveghere acest mijloc de transport a fost supus unui control detaliat, în comun cu inspectorul chinologic, dar în cadrul acestui control nu s-ar fi depistat careva neconformități.

Deși autoritatea publică pârâtă insistă asupra situației că nu au fost indicate în DV-6 bunurile deținute la momentul traversării frontierei de stat și că această conduită ar fi calificate drept tăinuire sau declarare neautentică, autoritatea publică într-o manieră evazivă tratează cronologia acțiunilor și conduita funcționarilor vamali, în condițiile în care la momentul când se efectua controlul vamal a fost luată decizia de a nu permite intrarea în mărfii vizate, fiind permis returul acesteia.

În cadrul anchetei de serviciu au fost audiați și martori care au confirmat circumstanțele date. Fiind audiat inspectorul superior al Postului Vamal Costești-Stînca, Arama Marin a susținut că reclamantul Andrei Stratan i-a comunicat despre transportul caviarului în cantitatea totală de 10 kg, ambalat în 20 caserole de plastic și că nu s-a permis intrarea în țară din cauza ambalajului necorespunzător, fiind permis ca marfa să fie scoasă de pe teritoriu vamal.

Declarații similare au fost depuse în cadrul anchetei de serviciu și de către șeful interimar al postului vamal Costești-Stânca, Andrei Lungu, care a confirmat că a fost telefonat de către șeful de tură la 11 iulie 2023 și i s-a raportat că la pista de control intrare în Republica Moldova este un autocar care transporta bagaje și pasageri, iar pe lângă lucrurile personale era transportat caviar în masă totală de 10 kg, însă datorită ambalajului necorespunzător nu i s-a permis intrarea în țară.

În aceste circumstanțe insinuarea autorității publice privind eventuala tăinuire sau declarare neautentică a caviarului este iluzorie. Reclamantul Andrei Stratan și-a exercitat conștiincios obligațiile de serviciu, a raportat inițial conducătorului ierarhic superior și nu a permis introducerea în țară a mărfii vizate.

Chiar dacă colaboratorii Direcției integritate și supraveghere i-au reproșat la fața la locului că în autocarul în cauză s-ar fi aflat o cantitate mult mai mare de caviar, după efectuarea controlului detaliat, împreună cu inspectorul chinologic, dubiile acestora nu s-au confirmat, fapt ce a exclus orice obiecții față de modul în care a fost efectuat controlul vamal de către reclamant în raport cu autocarul în cauză.

După cum rezultă din declarația vamală DV-6 completată de către șoferul autocarului de model *****, cu numerele de înmatriculare *****, *****, la rubrica nr. 4 „informația despre marfă”, dânsul a indicat „caviar roșu”, „cantitate – 10”, iar la nota de serviciu este indicată mențiunea colaboratorului vamal precum că nu i s-a permis intrarea în țară a mărfii în cauză din motivul lipsei actelor de conformitate, ce ar atesta valabilitatea produsului.

În partea ce ține de declarația vamală indicată, autoritatea publică pârâtă invocă în sarcina reclamantului încălcarea prevederilor pct. 20 din Regulamentul privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate, aprobat prin Ordinul nr. 56 din 21

februarie 2008. Totodată, autoritatea publică pârâtă constată și faptul că în declarația în cauză nu este indicată ora acceptării și modificării, existând suspiciuni privind posibila înlocuire ulterioară.

Incertitudinea Serviciul Vamal privind ora acceptării declarației vamale sub nici o formă nu vine că confirme abaterea disciplinară constatată de organul vamal. Nici prevederile Regulamentul menționat supra și nici formularul tipizat al declarației vamale DV-6 nu implică necesitatea indicării orei acceptării sau modificării declarației în cauză. Prin urmare, se impune ferma concluzie că ancheta de serviciu și soluția de aplicare a sancțiunii disciplinare în privința reclamantului este una viciată, ca urmare a aprecierii necorespunzătoare a circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei.

Dincolo de cele relatate, urmează a fi accentuat și faptul că prin aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră pentru abaterea disciplinară imputată reclamantului Andrei Stratan s-a depășit principiul proporționalității procedurii administrative, or, art. 29 alin. (1) Cod administrativ prevede că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

În speță nu poate fi ignorat faptul că după efectuarea controlului fizic detaliat al autocarului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, cu participarea inspectorului chinologic, nu au fost depistate careva încălcări ale legislației sau omisiuni din partea colaboratorilor vamali, inclusiv, din partea reclamantului. În cadrul acestui control detaliat a fost depistată marfa (caviar) despre existența căreia reclamantul comunicase funcționarilor vamali din cadrul Direcției de integritate și supraveghere încă până la dispunerea controlului detaliat. La momentul în care s-a dispus controlul fizic detaliat deja era luată decizia de a nu permite introducerea în Republica Moldova a bunului dat. Astfel, instanța de judecată ajunge la concluzia că soluția autorității publice pârâte de a sancționa reclamantul în speța dată este una eronată, iar ordinul de sancționare nr. 821-p din 08 septembrie 2023, în parte ce ține de sancționarea reclamantului este ilegal și urmează a fi anulat.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sânt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În conformitate cu art. 195, art. 224 alin. (1) lit. a), art. art. 231, 232 Cod administrativ, art. art. 236, 238-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

n o t ă r ă ş t e

Acţiunea se admite parţial.

Se anulează Ordinul Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali, Biroul Vamal Nord în partea aplicării sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră lui Andrei Stratan şi Ordinul Serviciului Vamal nr. 941-p din 24 octombrie 2023 Cu privire la modificarea Ordinului directorului Serviciului Vamal nr. 821-p din 08 septembrie 2023 Cu privire la sancţionarea unor funcţionari vamali, Biroul Vamal Nord, în partea aplicării sancţiunii disciplinare reclamantului Andrei Stratan.

Se respinge ca neîntemeiată cererea depusă de Andrei Stratan împotriva Serviciului Vamal privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Viorica Dodon